

Vreme: 17.10.2026 09:13

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/zeleni-kutak/srbija-energetika-geopolitika-izbori-2026-buduca-vlada/>

Autori: Predrag V. Popović

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Da li je energetika najvrući geopolitički krompir za buduću vladu: Gas na tri meseca, NIS na ivici

7378

Srbija je gasni aranžman sa Rusijom produžila samo do kraja 2026, a pitanje NIS-a ostaje otvoreno. Bivši ambasador SAD Kristofer Hil je nedavno za "Insajder" izjavio da Srbija više neće moći da kupuje vreme za NIS, i da je druga opcija nacionalizacija. U pitanju je deo napora SAD koji već godinama žele da istisnu ruski uticaj iz Srbije naročito kada je u pitanju politički i energetski uticaj. Sličan stav iznela su nedavno i dvojica kongresmena. S druge strane, Srbija je zavisna od ruskog gasa. Nedavno je potpisan ugovor o nastavku snabdevanja ruskim gasom koji traje samo do kraja 2026. godine i tumači se s jedne strane, kao čekanje da se vide rezultati izbora, a sa druge strane, kao efikasno sredstvo pritiska na vlasti u Srbiji. Ovakva situacija stavlja Srbiju u nelagodan položaj koji će čekati nove vlasti bez obzira ko pobedi na izborima. Srećko Đukić, diplomata u penziji i nekadašnji ambasador u Belorusiji, smatra da nijedna zemlja u Evropi nije toliko energetski zavisna od Rusije, kao što je Srbija. "Srbija se smatra zemljom koja ima najniži stepen bezbednosti, s obzirom da se celokupna nafta i celokupan gas nalaze u rukama jednog dobavljača, u ruskim rukama. Ako nešto Srbija čini oko NIS-a, to Rusiji ne odgovara, ona može svakog trenutka da zavrne gas i da Srbija ostane bez istog, jer nema druge alternative. To je perspektiva sa kojom mora računati svaka buduća vlada", kaže Đukić za portal N1. Kako navodi, deluje da Srbija naivno veruje u mit o Rusiji koja nikad neće ostaviti Srbiju bez nafte i gasa. Đukić smatra da je ponašanjem u slučaju Naftne industrije Srbije (NIS) Srbija samu sebe blokirala, jer ništa ne preduzima. "Već 15 godina nije urađeno skoro ništa kako bi se diversifikovali izvori snabdevanja. Srbija ne preduzima ni korake da reši pitanje NIS-a, poput npr. Bugarske ili Nemačke, koje imaju sličnu situaciju. One su rešile pitanje ruskih rafinerija na sličan način - tako što je Vlada postavila, na osnovu posebnog zakona, bord sastavljen od profesionalnog kadra, dok je vlasnička struktura ostala nepromenjena. Srbija ne mora da nacionalizuje NIS ako neće", kaže Đukić. Željko Marković, stručnjak za energetiku, činjenicu da je produžetak ugovora za kupovinu gasa - na samo tri meseca ukazuje na osetljivost problema sa NIS-om. "Ruska strana očigledno ne želi da se obaveže na neki dugoročniji ugovor, a i za Srbiju je, u svetlu integracija i puta ka EU, sklapanje dugoročnog ugovora, takođe upitno. Gledano sa cenovne strane, kupovina ruskog gasa je za nas najpovoljnija, jer su razlike u ugovorenoj ceni i ceni na tržištu značajne", smatra Marković. Kako navodi, alternativa za ruski gas postoji, ali je pitanje da li Srbija ima ugovore o isporuci, zakupljene prekogranične transportne kapacitete i na kraju i raspoloživ gas, "upravo u trenucima kada je tržište gasa jako zategnuto zbog rata na Bliskom istoku i blokade Ormuza", smatra Marković. On podseća da, van Rusije, Srbija ima ugovorene količine za od oko 400 miliona kubnih metara godišnje iz Azerbejdžana, koji dolazi preko konekcije iz pravca Bugarske. Godišnje potrebe Srbije procenjuju se na tri milijarde kubnih metara. Marković kaže da diversifikacija ima svoju cenu, ali tu cenu treba uporediti sa troškovima koji se imaju u slučaju prekida snabdevanja iz Rusije jer "buduća vlast mora da očekuje i da će EU u bliskoj budućnosti verovatno postaviti i obavezu napuštanja snabdevanja ruskim gasom kao uslov za dalje evropske integracije". Kako navodi, pod uslovom da Srbija ugovori količine koje bi zamenile eventualnu obustavu isporuka ruskog gasa, to bi moglo trenutno da se izvede iz pravca Mađarske. "Zbog toga je po pitanju snabdevanja gasom, za buduću vlast prioritet da što brže izgradi gasne interkonekcije prema Severnoj Makedoniji, i dalje prema Grčkoj, odakle bi iz terminala tečnog gasa (LNG) u Aleksandropolisu Srbija mogla da se snabdeva, kao i planiranu interkonekciju prema Rumuniji", navodi Marković. Ukazuje i da je tečni gas skuplji jer transportni lanac uključuje utečnjavanje, pomorski prevoz, regasifikaciju i transport, ali da ne postoji univerzalno pravilo koje kaže koliko je skuplji, odnosno može biti i konkurentan gasu u cevovodu, ukoliko se gas kroz cevovod transportuje sa jako udaljenih tačaka. Kao način da se snizi cena gasa Marković navodi su zajedničke platforme EU za nabavku gasa, kojima i Srbija ima pristup. I pored više upozorenja Đukić smatra da je pritisak SAD da se NIS proda mađarskoj kompaniji MOL, više na nivou priče, jer jako dugo traju bez praktičnih posledica. On podseća da su SAD počele da se zalažu za manju zavisnost od Rusije već desetak godina, a da je tu priču 2015. godine pokrenula nekadašnja ambasadorica (2010-2012) SAD u Srbiji, Meri Vorlik, tada angažovana u Birou za energetske resurse (2014-2017). "Sa njom je počela ta priča da Srbija mora da zameni ruske energente američkim ili energentima iz drugih zemalja, ali Amerikanci su govorili o njihovim energentima, posebno o gasu, tečnom gasu, koga trenutno nema u ponudi. Od tada je proteklo je više od 10 godina, a mi nismo kupili ni jedan kubni metar američkog gasa. Tu priču je ponavljalo nekoliko administracija, uključujući i Hila dok je bio ambasador", ocenjuje Đukić. Kada se radi o partnerstvu sa Amerikancima, tačnije kompanij Behtel po pitanju izgradnje rezverzibilne hidroelektrane Đerdap 3, Đukić smatra da je to na dugom štapu, pošto se radi o velikom i skupom projektu, a da se ta priča vodi kako bi se dobili neki drugi poslovi. "Đerdap 3 je veliki projekat pokrenut još u vreme socijalističke Jugoslavije (SFRJ), ali je i tada bio preveliki i preskup. Sada osim zahtevnosti, postoji problem jer u Dunavu ima manje vode, a i projekti velikih HE se više ne izvode. Đerdap 3 bi potpuno promenio ne samo mikroklimu, već i mezoklimu, klimu, i odneo u nepovrat hiljade hektara zemlje. Moguće da umesto ovog Amerikanci dobiju neke druge energetske poslove ili **autoput** pošto

Vreme: 17.10.2026 09:13

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/zeleni-kutak/srbija-energetika-geopolitika-izbori-2026-buduca-vlada/>

Autori: Predrag V. Popović

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Da li je energetika najvrući geopolitički krompir za buduću vladu: Gas na tri meseca, NIS na ivici

Behtel radi Moravski [koridor](#)", kaže Đukić. Marković smatra da imajući u vidu složenu geopolitiku i moguće dalje eskalacije i zaoštavanja, kratkoročne obaveze buduće vlasti biće da pokuša da dobije održivo rešenje za NIS i pripremi se za slučaj prekida rada Rafinerije u Pančevu, i da po isteku ugovora za isporuke gasa za sledeću godinu obezbedi gas za ostatak zimske sezone. "Srednjoročni prioriteti će biti da se uradi dalja diversifikacija snabdevanja gasom, ugovori raznovrsnija nabavka, transport i skladištenje, a da se paralelno sa tim radi na povećanju energetske efikasnosti i smanjenju potrošnje gasa. S tim u vezi, i potencijalne investicije u nove velike gasne elektrane moraju imati razrađen plan nabavke goriva za tu elektranu. Njihova primena svakako povećava fleksibilnost elektroenergetskog sistema, ali istovremeno povećava i izloženost na tržištu gasa", kaže Marković. On smatra da po pitanju elektroenergetskog sistema, treba povećati ulaganja u Elektroprivredu Srbije (EPS), prenosnu i distributivnu mrežu, nove izvore iz OIE, izgradnju skladišta električne energije i upravljanje potrošnjom. "Pored toga buduća vlast treba da utvrdi finansijski i tehnički održiv proizvodni miks, i donese odluku o nuklearnoj opciji. Uspeh tog puta može biti pomognut od EU u vidu konkretnog partnerstva i podrške za interkonekcije i skladišta, pristup alternativnoj nabavci, uklanjanje transportnih prepreka i finansiranje tranzicije uz zaštitu ugroženih potrošača", zaključuje Marković.

